

L'hoste de la casa Gran de Santa Creu

Olost

Ubicació

Comarca: Lluçanès
Lloc/Adreça: La casa Gran. Nucli urbà de Santa Creu de Jutglar. Olost

Coordenades:

Latitud: 42.00491
Longitud: 2.06002
UTM Est (X): 422159
UTM Nord (Y): 4650749

Classificació

Número de fitxa: 08149 - 176
Àmbit: Patrimoni immaterial
Tipologia: Tradició oral
Estil / època: Contemporani
Segle: XIX-XX
Estat de conservació: Regular
Notes de conservació: Només alguns dels veïns més grans del municipi recorden la rondalla.
Protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Simbòlic
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[La casa Gran](#)

Autoria de la fitxa: Jordi Compte i Marta Homs
Data de registre de la fitxa: dc., 12/03/2008 - 01:00

Descripció

En un temps no gaire llunyà la casa Gran de Santa Creu, a Olost, era un lloc de parada de pastors transhumants i traginers, lloc on es creuaven les vies de comunicació més importants del Lluçanès, com els camins que anaven a Puigcerdà a Barcelona, conegut popularment com el camí de França. El camí ramader més important de la comarca era el que anava de Poblet a la muntanya del Carlit, passant pel bell mig del Lluçanès. En aquest punt també hi confluint el camí que anava des de les valls del Cadí al Montseny i el camí de Berga a Vic.

Vet aquí que un dia va passar una persona que tenia un comportament tot estrany, però com que els hostalers estaven acostumats a veure tota mena de gent, no en van fer massa cas. Portava un equipatge un xic diferent del que normalment portaven els marxants que passaven a vendre. Va arribar a la casa Gran al migdia, quan ja tenien el dinar a taula. Havent dinat va demanar si tenien lloc per passar la nit, ja que estava molt cansat i no li quedaven forces per poder continuar sense descansar un xic. Com que no tenia massa pressa i tampoc ningú l'esperava, faria nit i continuaria el camí l'endemà.

Al vespre, després de sopar, hi havia el costum de fer una mica de tertúlia entre tots els estadants. Aquest home va dir que ell era venedor de llibres i que amb aquests era possible fer moure coses i objectes sense ni tan sols tocar-los. Un dels hostes va dir que per creure-ho havia de veure-ho. La gran sorpresa fou que quan anava a posar el cul a la cadira aquesta fa fugir un parell de pams enrera. El xicot es va enfadar una mica amb el company que tenia al costat i li va dir que no li fes més bromes per prendre-hi mal. Just en el moment que anava a tornar a seure la cadira tornà a recular un tros més; anà per agafar-la i quan ja quasi la tocava amb la mà, fugia. Era impossible agafar aquella cadira per seure-hi perquè caminava sola. Tot d'una el personatge va deixar de llegir i la cadira va quedar quieta.

El venedor de llibres, sense ni tan sols mirar els seus sorpresos companys d'hostal, va dir als hostalers que li diguessin el que devia, que els pagaria els serveis el mateix vespre, que a seva intenció era sortir molt d'hora al matí. Va pagar, va donar la bona nit a tothom i va anar a dormir.

L'endemà ningú no sabia a quina hora havia sortit el venedor de llibres. L'hostaler no el va sentir a marxar, però el més estrany era que totes les portes eren tancades. La porta principal era tancada amb clau i forrellat, a més de la barra travessera i les finestres amb la barra lleva, per tant era impossible que ningú hi hagués pogut passar. Tothom deia: "Com dimonis podia haver sortit aquell home de l'hostal?"

Ho van haver de deixar córrer ja que no hi havia manera d'entendre com se les podia haver empescat per sortir. Quan la mestressa de l'hostal va anar a endreçar les habitacions i fer els llits perquè si venien nous hostes tot estigués en ordre, es va trobar que el misteriós venedor de llibres se n'havia descuidat un damunt dels llençols. Va continuar fent la feina i quan la casa va estar enllestida li va dir al marit:

- Mira el que s'ha deixat el misteriós personatge - tot ensenyant-li el llibre.

El marit li va dir:

- Deixa'l per aquí damunt que ja el miraré quan tinguem la feina llesta.

L'hostalera no sabia llegir. Quan van tenir la feina llesta, l'home va agafar el llibre i el va fullejar una mica i es va posar a llegir. Just quan portava llegides unes dues pàgines la màquina de ventar que tenia al cobert va començar a ventar tota sola, sense que ningú la toqués, i va deixar de ventar en el moment en què l'hostaler va deixar de llegir. Va llegir una estona més i les campanes es van posar a tocar. Va provar de llegir un altre apartat del llibre, llavors es van posar a cantar les gallines. Segons la part del llibre que llegia, ventava la màquina, tocaven les campanes o cantaven les gallines. Aquest llibre no va agradar gens als hostalers de la casa Gran.

Observacions:

(Continuació descripció) L'hostaler va dir:

- El millor que podem fer, abans que no ens porti algun disgust és tirar-lo al foc.

El van tirar al foc i novament varen tenir sorpresa, ja que el llibre no es va encendre tot ell, sinó que es va anar cremant full a full, fins que el full no era cendra no es cremava el que seguia. Es van anar cremant els fulls per ordre correlatiu, va començar per la primera pàgina i va acabar per l'última.

La llegenda ha estat recollida del llibre: "Por, màgica i tresors a la Catalunya interior".

Bibliografia

TORRES Jordi (2003). Por, màgica i tresors a la Catalunya interior. Farell.

TORRES, Jordi i COROMINAS, Josep (2004). Ruta de transhumància. Santa Creu - La Torre d'Oristà - Santa Creu. Solc, àmbit de recerca i documentació del Lluçanès.

